

Kunna ikki leggja hald á horvnan bil

— Landsrætturin vrakaði søguliga avgerð hjá Føroya rætti

— Vit kunnu ikki taka støðu til, um hald skal leggjast á ein bil, sum fullkomiliga er horvnan úr myndini.

Segði landsrættarformaðurin friggjamorgunin. Sostatt bleiv ikki skrivað rættarsøga á hesum sinni. Tí í januar avgjörð Føroya rættur fyrri fyrstu ferð, at hald skuldi leggjast á bilin hjá einum 22 ára gomlum manni, sum ikki

gavst við at koyra, hóast hann er dømdur at missa kortið fyrri livstíð.

Bilurin stóð so í garðinum hjá politinum í Havn. Men tá felagið, sum hevði fíggað bilin, ikki fekk sínar pengar — tað átti góðar 31.000 kr. til góðar í rentum og avdrátti — fór tað av stað við bilinum. Tað var tá, hann hvarv úr myndini, sum Landsrætturin sipar til.

Akæruvaldið kravdi bilin tikna, tí tað visti seg at vera ógjørlegt at fáa mannin at gevast við koyringini. Hann er 12 ferðir tikin fyrri at koyra uttan koyrikort, harav triggjar ferðir við kenning. Fyrst misti hann rættin í eitt ár, síðani átta. Nú hevur hann heilar tvær ferðir mist rættin at koyra bil fyrri livstíð.

Hetta hevur kortini

ikki havt stórvegis ávirkan á hann. Tí nú er aftur eitt sakarmál móti honum í Føroya rætti.

Síðani hann í januar aðru ferð misti kortið fyrri livstíð, fekk harða fongsulsrevsing og hald varð lagt á bilin, er hann tikin fyrri at hava stolið ein bil og koyrt hann við kenning.

hd

Leygardagur 23. oktober 1982

Landsstýrið dømt fyri at gera mun á føroyingum og øðrum ríkisborgarum

»Tygum søkja 29. juli í ár um loyvi til at verða skattað sum fastbúgvandi í Føroyum. Upplýst verður, at tygum tann 1. juli í ár vorðu settur í fast starv á Landsjúkrahúsinum.

Við hesum verður sagt frá, at landsstýrið hevur viðgjørt málið og hevur eftir fyriliggjandi upplýsingum viðtikið ikki at jatta umsókn tygara».

Og

»Visandi til munnligu áheitanir tygara um at fáa broytt avgerð landsstýrisins í skrivi 14. oktober 1980, soleiðis at tygum koma undir skattalíknung sum fastbúgvandi verður sagt frá, at undantaksreglan í § 19, 7 stk. í skattalógini hevur verið og er praktiserað soleiðis, at hon bert er galdandi fyrri teir ríkisborgarar, sum við uppvøkstri hava fingið eitt fast og náttúrligt tilknýti til Føroyar. Tað er landsstýrisins metan, at henda mannagongd ikki stríður móti regluni í § 10 í heima-stýrislógini.

Eftir hesum stendur av-

gerðin í skrivinum frá 14. oktober 1980 við makt».

Hesi bæði brovini frá Føroya Landsstýri til ein danskan lækna eru brot á Lov nr. 137 af 23. marts 1948 om Færøernes hjemmestyre, heimastýrislógina.

Sigur Føroya rættur í viðmerkingunum til ein dóm frá 3. august í ár.

Landsstýrið hevur appellað dómin til Landsrættin. Tað er lítið at ivast í, at verður dómurin standandi, so fær hann avleiðingar fyrri landskassan. Tí onnur, sum hava fingið somu viðferð, kunna krevja tað aftur, sum tey hava gildið ov nógv í skatti.

Og í framtíðini vera færri skattakrónur at heinta frá teimum ríkisborgarum, sum ikki »við uppvøkstri hava fingið eitt fast og náttúrligt tilknýti til Føroyar».

Føroyingar og ríkisborgarar

Vit fara aftur til 1. juli 1980. Tá bleiv maðurin,

sum tann 25. juni 1981 stevndi Landsstýrinum, settur í starv sum hjálparlækni á Landssjúkrahúsinum. Hann hevði tá um várið tikið embætisprógv í læknafrøði.

29. juli søkir hann Landsstýrið um at bliva skattaður sum fastbúgvandi eftir § 19, stk. 7 í skattalógini frá 1963.

Landsstýrið segði nei. Hóast starvsfelagar hansara, sum vóru júst í somu støðu, fingi ja. Einasti munur: teir eru føroyingar.

Ellá, sum Landsstýrið orðar tað: »ríkisborgarar, sum við uppvøkstri hava fingið eitt fast og náttúrligt tilknýti til Føroyar».

Danski lækinn ger ikki, sum møguliga onnur í hansara sporum fyrr hava gjørt. Hann letur sær ikki lynda svør Landsstýrisins. Hann fer til sakførara við teimum.

Sakførarin, Halgir W. Poulsen, ger Landsstýrinum varugt við, at sambært heimastýrislógini má ikki gerast munur á føroyingum og øðrum donskum

ríkisborgarum, tá undantikin eru valrættur og valbæri í ávisum førum.

Hann biður tí Landsstýrið jatta umsóknini frá danska læknanum.

Landsstýrið viðger málið av nýggjum. Men heldur fast við avgerðina.

Vit skriva nú 23. juli 1981. Landsstýrið er longu stevnt.

Í rættinum

Partarnir hittast so í Føroya rætti, lækinn við kravi um, at Landsstýrið verður dømt at viðrøkna, at grundgevingin fyrri at nokta honum at verða settur í skatt eftir § 19, stk. 7 er ólóglig og, at hann sostatt hevur rætt til at bliva skattaður eftir hesi reglu. Landsstýrið við kravi um frikenning.

Eftir at hava hoyrt báðar partar, kemur dómurin, Henning Mogensen, til tað úrslit, at einasti munur á støðuni hjá saksøkjaranum og fimm øðrum læknum, sum um somu tíð søktu um at bliva skattaðir sum fast-

búgvandi, er tann, at saksøkjarin ikki er føddur og uppvaksin í Føroyum.

§ 19, stk. 7 í skattalógini heimilar ikki, at munur verður gjørdur á fólki, antin tey eru uppvaksin í Føroyum ella ikki.

Við at brúka mannagongdina við uppvøkstri og fastum og náttúrligum tilknýti hevur Landsstýrið í veruleikanum brúkt eitt sokallað »afstamningskriterium», sigur dómurin.

Tað var júst fyrri m.a. at fyrirbyrgja sliikum, at § 10, stk. 2 kom við í heimastýrislógina.

Dómarin gevur tí saksøkjaranum, læknanum, viðhald. Hann vinnur sakina.

Vildi ikki upplýsa

Reglan í § 19, stk. 7 kom í

hd

1966 fyrri at tað ikki skuldi vera gjørdur munur skattaliga á teimum føroyingum, sum lesa í Føroyum, og teimum, sum lesa uttanlands. Síðani 1966 hevur Landsstýrið viðgjørt fleiri hundrad umsóknir um skatting eftir § 19, stk. 7.

Saksøkjarin bað saksøkta, Landsstýrið, um fullfíggaðar upplýsingar um allar hesar umsóknir, hvørja viðgerð hvør einstøk hevur fingið og, um hon er jattað ella avvist.

Hesum sinti Landsstýrið ikki. Og tað kundi saksøkjarin so brúka í rættinum: saksøkti hevði ikki vist á nakra fasta mannagongd í sambandi við viðgerðir av umsóknunum um skatting eftir § 19, stk. 7.

Ein nýggj skattalóg verður nú smíðað úti á Tinganesi. Endaliga úrslitið av skattasakini hjá danska læknanum kemur ivaleyst at siggjast afturi henni

